

Z Á P I S

**z jednání Pracovní skupiny pro zpracování metodiky pro účast zástupců občanské společnosti v participativních procesech
dne 14. dubna 2022
hybridní formou jednání**

Přítomni: Blahová, A.; Fungačová, H.; Haken, R.; Kučera, F.; Kulich J.; Lang, A.; Maussen, J.; McGehee A.; Mrázek, A.; Polášek, M.; Poledna, P.; Sedláček A.; Štěpánek, O.; Žárský D.

Omluveni: Jirman, P.; Kandler, M.; Kravčík, J.; Machačka, J.

Hosté: Neugebauerová, A.

Jednání Pracovní skupiny pro zpracování metodiky pro účast zástupců občanské společnosti v participativních procesech při Výboru pro legislativu a financování Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (dále jen „pracovní skupina“) řídil jeden z jejích spolupředsedů F. Kučera.

Program jednání:

- 1) Zahájení jednání a schválení programu, přivítání hostů
- 2) Kontrola plnění úkolů z minulých jednání
- 3) Diskuse nad připomínkami k metodice z veřejné konzultace a návrhy na jejich vypořádání
- 4) Diskuse nad podobou přílohy metodiky – příklady dobré praxe
- 5) Pilotní implementace metodiky
- 6) Různé

Ad 1) Zahájení jednání a schválení programu, přivítání hostů

Jednání zahájil spolupředseda pracovní skupiny za státní správu F. Kučera, který seznámil přítomné s programem jednání. Program jednání byl jednomyslně schválen.

H. Fungačová zdůvodnila výběr termínu dnešního jednání a informovala o navazujících krocích. Po vypořádání připomínek z veřejné konzultace a finalizaci metodiky pracovní skupinou dojde k předložení materiálu Výboru pro legislativu a financování k hlasování formou per rollam. Následně měl být materiál zařazen na program zasedání Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (dále pouze „Rada“) dne 28. dubna 2022. Zasedání však v tomto termínu neproběhne.

A. McGehee doplnila informace o situaci poradních orgánů vlády v lidskoprávních oblastech, kdy se aktuálně řeší jejich celkové fungování včetně revize statutů. Původně plánované zasedání Rady se na počátku tohoto roku neuskutečnilo a dochází tak (i s ohledem na předsednictví ČR v Radě EU) k posunu navazujících aktivit – schválení a pilotní ověření metodiky, více k implementaci v bodu 5.

A. McGehee dále zmínila jednání dne 30. března 2022 se zástupci Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), kteří zpracovávají hodnocení fungování veřejné správy (Public Gover-

nance Review). Diskutován byl také způsob výběru jednotlivých členů poradních a pracovních orgánů, tématu participace (citizen and stakeholder participation) bude věnována jedna kapitola zprávy OECD. V rámci implementace metodiky do praxe se tak lze odkazovat na závěry a doporučení zprávy OECD, jejíž finální podoba bude k dispozici na počátku roku 2023.

Ad 2) Kontrola plnění úkolů z minulých jednání

H. Fungačová odprezentovala stav plnění úkolů z předchozích jednání.

Čtyři úkoly navázané na finalizaci materiálu před veřejnou konzultací:

- Členky a členové pracovní skupiny zašlou doplnění referencí a jmen osob, kteří se na vytváření metodiky podíleli.
- M. Kandler doplní detailnější popisy k vybraným marginalizovaným skupinám.
- P. Mička doplní popis osob s duševním onemocněním.
- J. Kulich zašle návrh na úpravu parafráze slovenské předlohy přílohy 9.2.

Úkoly byly splněny a materiál do veřejné konzultace obsahoval již zapracovaná doplnění. Veřejná konzultace probíhala v od 10. do 31. ledna. 2022.

Pátý úkol

- Po skončení veřejné konzultace členky a členové pracovní skupiny navrhnou textaci usnesení Rady.

Byly připraveny návrhy usnesení pro Výbor pro legislativu a financování a pro Radu. Vzhledem k nejasnostem ohledně termínu zasedání Rady bude v bodu 3 diskutován pouze návrh pro Výbor pro legislativu a financování. Návrh usnesení pro Radu bude zaslán k vyjádření/hlasování formou per rollam, až bude znám termín zasedání Rady.

H. Fungačová dále doplnila informace k poptávanému **externímu expertovi, který by fungoval jako metodická podpora při pilotním ověření**. Vzhledem k nejmenování nového zmocněnce vlády pro lidská práva a k posunu zasedání Rady dochází i k posunu ve vyhlášení poptávky po tomto expertovi. Aktuálně je plánováno poptávku vyhlásit na podzim 2022.

Na závěr tohoto bodu H. Fungačová prezentovala informace o aktuálně probíhajícím **dotazníkovém šetření ke zmapování a vyhodnocení spolupráce ústředních orgánů státní správy se střešními organizacemi a sítěmi nestátních neziskových organizací**. Šetření je zaměřeno na zkoumání podoby spolupráce mezi ústřední státní správou (ministerstvy a ÚV ČR a jejich stálými poradními a pracovními orgány) a střechami a sítěmi NNO, a to v oblasti přípravy nebo změn klíčových dokumentů a veřejných politik (návrhy zákonů, podzákoné právní normy, strategie, metodiky, analýzy atd.) a fungování stálých poradních a pracovních orgánů. Výstupem bude výzkumná zpráva, jejíž součástí bude kromě výsledků dotazníkového šetření také analýza dokumentů vybraných stálých poradních a pracovních orgánů (poměr, kritéria, role NNO), kterou budou provádět studenti Fakulty humanitních studií – červen 2022; prezentování výstupů z výzkumu a účast v diskusi na cca 2 setkáních s představiteli resortů a střech/sítí NNO – září/říjen 2022.

Ad 3) Diskuse nad připomínkami k metodice z veřejné konzultace a návrhy na jejich vypořádání

Diskusi zahájil F. Kučera dle struktury podkladu k dnešnímu jednání, kterým byla tabulka obsahující celkem 15 připomínek od 8 subjektů.

- **Informace o tom, jak a kde budou záznamy z jednání zveřejněné**

Dle A. Sedláčka není ve znění připomínky i vypořádání zcela jasné, kam přesně míří. Nicméně dle jeho názoru by zveřejňovací povinnost měla být v jednotlivých krocích nominačního procesu (zveřejněná výzva, výsledky výběru apod.).

F. Kučera uvedl, že metodika nechce přímo nařizovat, jakým způsobem se mají záznamy zveřejňovat, to by si pracovní tělesa měla ujasnit na počátku konzultací tak, aby to konkrétnímu procesu vyhovovalo. Odkaz na zákon 106/1999 Sb. nebyl myšlen ve smyslu „žádejte informace“, ale ve smyslu použijte standard, tak jak se informace zveřejňovat mají (zákon poskytuje základní rámec – strojově čitelné, srozumitelné, otevřený formát atd.).

- **Doplnění výčtu marginalizovaných skupin o neformální pečující**

Dle D. Žárského nejsou neformální pečující marginalizovanou skupinou. Ve většině případů neformálně pečující je osoba blízká, to je úplně nejčastější anebo soused apod., který disponuje časem, financemi či silou.

A. Sedláček s tímto názorem vyjádřil souhlas a doplnil, že diskuse o tom, kdo je a kdo není marginalizovaná skupina, se budou stále objevovat a je to do určité míry subjektivní. Metodika se zabývá participací právnických osob a zde by žádný rozdíl v přístupu být neměl. Jedná se pouze o to, aby i osobám z těchto skupin bylo umožněno naprosto rovnocenné zapojení (tlumočnický, bezbariérový přístup apod.). Nyní jsou dle jeho názoru dva možné přístupy, rozšířit výčet či příklady marginalizovaných skupin z metodiky úplně odstranit s tím, že to pro tuto metodiku není relevantní.

F. Kučera uvedl, že příloha má sloužit pouze jako vodítko pro ty, kteří proces participace/průřezovou politiku nastavují, je dobré nezapomenout přizvat jak obvyklé adresáty, tak i ty méně obvyklé. D. Žárský navrhl konkrétně pečující osoby z výčtu vynechat, jelikož se nejedná o nejreprezentativnější příklad, který by v takovém materiálu měl být zmíněn, a neotvírat větší diskusi o celkovém odstranění příkladů marginalizovaných skupin. S tímto návrhem se pracovní skupina ztotožnila.

11 osob se vyslovilo pro vynechání skupiny neformálních pečujících z výčtu, 1 osoba se zdržela.

- **Seznam střech a sítí NNO**

J. Kulich navrhl pro lepší přehlednost do materiálu na str. 12 doplnit odkaz na kapitolu 5. 3, kde jsou uvedeny informace o tom, že sekretariát Rady vede seznam střech a sítí NNO.

Návrh byl jednomyslně schválen.

A. Sedláček dále vznesl připomínku k rozsahu materiálu (řadě konzultujících osob se materiál jeví jako příliš dlouhý) a navrhl na začátek materiálu doplnit **cca dvoustránkové grafické shrnutí**. A. Lang doplnil, že infografiku lze v budoucnu použít i jako materiál pro publicitu.

Návrh byl jednomyslně schválen.

Na závěr tohoto bodu H. Fungačová představila **návrh usnesení, který bude spolu s finalizovanou metodikou předložen Výboru pro legislativu a financování** k hlasování formou per rollam (textace stále počítá se zasedáním Rady, byť ne v dubnovém termínu). Ve stručnosti také prezentovala návrh usnesení pro Radu (zatím neobsahuje doporučení přesahující rámec pilotního ověření), nicméně tento návrh bude pracovní skupině zaslán k úpravám v dostatečném časovém předstihu před zasedáním Rady.

Dle M. Poláška by bylo vhodné, aby pilot a experiment předcházel schválení. Pokud se pracovní skupina rozhodla pro opačný postup, navrhl vypustit slovo „pilotní“, jelikož dle jeho názoru je pilotáž

určitého přístupu otázkou předběžnou nebo otázkou prvních kroků, které ověřují, jestli má smysl jít dál touto cestou. D. Žárský vyjádřil opačný názor, kdy jakémukoli pilotování by mělo předcházet schválení, navrhl proto slovo „pilotní“ ponechat.

11 osob se vyslovilo pro původní návrh usnesení určeného pro Výbor, 1 osoba se zdržela.

Ad 4) Diskuse nad podobou přílohy metodiky – příklady dobré praxe

Vzhledem k absenci M. Kandlera a P. Maškové, kteří v minulosti vyjádřili zájem a ochotu se na sborníku podílet, na dnešním jednání, H. Fungačová navrhla se tomuto tématu věnovat v následujících týdnech na zvláštním jednání. Sborník bude součástí materiálů k participaci, ale nebude integrální součástí metodiky nyní schvalované Výborem pro legislativu a financování, resp. Radou.

J. Maussen uvedla, že v rámci příkladů dobré praxe by dodala dva příklady, a to Strategický rámec Česká republika 2030 a Hlavní směry vzdělávací politiky ČR 2030+.

Další osoby, které vyjádřily zájem se na sborníku případových studií podílet, jsou R. Haken, A. Lang, M. Polášek a F. Kučera.

R. Haken vyjádřil názor, že neexistují příklady nejlepší praxe a doplnil, že součástí příkladů by měla být i jistá míra (sebe)kritiky – co se třeba nepodařilo, co se mohlo udělat lépe apod. A. Lang navrhl sborník připravovat ve vyšším počtu, těžko hodnotit, co bylo dobré a co ne. M. Polášek doplnil, že je potřeba uvažovat nejen o tom, jak to vyhovovalo aktérům z neziskového sektoru, ale také jaký typ problémů to představovalo pro veřejnou správu, zda to pro ni např. přineslo očekávaný efekt apod.

F. Kučera navrhl hovořit namísto příkladů dobré praxe o „případových studiích“, možno zařadit také příklad z procesů Partnerství pro otevření vládnutí.

Ad 5) Pilotní implementace metodiky

F. Kučera uvedl, že závazek k implementaci metodiky participace by měl obsahovat návazný [Akční plán České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí na období let 2023 až 2024](#), který se aktuálně tvoří. Textací závazku v případě zájmu může připomínkovat pracovní skupina, resp. NNO v rámci plánovaných veřejných konzultací.

A. McGehee uvedla, že Oddělení sekretariátu Rady vlády pro NNO s ověřením počítá. Pilotní implementace byla na konci roku 2021 komunikována s MPSV, MZV, MZe a MŽP. S ohledem na neuskutečnění plánovaného zasedání Rady v 1. čtvrtletí 2022 a k nadcházejícímu předsednictví ČR v Radě EU ve 2. pololetí 2022 je navrhován posun implementace metodiky od 1. ledna 2023. Nicméně na podzim 2022 je plánováno vytipovávat resorty a jejich plánované činnosti (např. renominaci členů do poradních orgánů, úpravu dokumentů), na kterých by bylo možné metodiku ověřit.

Ad 6) Různé

M. Polášek uvedl informace o v minulosti diskutovaném zřízení jednotného místa pro konzultace, který je jedním z navrhovaných opatření materiálu s názvem *2. implementační plán Strategického rámce Česká republika 2030 (pro roky 2022–2025)*. Proti opatření nebyl věcný odpor, nicméně MV vyjádřilo názor, že nemá kapacitu opatření realizovat. MŽP se proto obrátilo na MMR, resp. na místopředsedu vlády pro digitalizaci, s žádostí o spolupráci v řešení této situace (zatím bez reakce). Je však možné, že v rámci meziresortního připomínkového řízení opatření dozná změn či bude vypuštěno.

H. Fungačová doplnila, že i téma participace, resp. absence jednotného gestora, který by řešil participaci systémově, a absence jednotného portálu pro konzultace byla tématem diskuse s OECD. F. Kučera doplnil, že tato část, resp. Partnerství pro otevření vládnutí je jednou z hlavních agend, kterou projednává Výbor pro veřejné vládnutí OECD. OECD tak bude proponent progresu v těchto agendách a bude také schopné poskytnout ekonomické ukazatele, jaké výhody přináší Partnerství pro otevření vládnutí nebo participativní vytváření politik.

Závěry:

- 1. Vypořádání připomínek a finální podoba metodiky budou na základě dnešního jednání upraveny (neformální pečující nebudou do metodiky zařazeni; na str. 12 bude doplněn odkaz na kapitolu 5.3).**
- 2. Na začátek metodiky bude doplněna shrnující infografika.**
- 3. Návrh usnesení pro Výbor pro legislativu a financování byl schválen a bude Výboru spolu s finalizovanou metodikou předložen k hlasování formou per rollam.**
- 4. Forma a obsah případových studií budou diskutovány na zvláštním jednání.**
- 5. Ověření metodiky v praxi bude posunuto na 1. ledna 2023.**

Úkoly:

- 1. A. Sedláček zpracuje cca dvoustránkové grafické shrnutí metodiky.**
- 2. F. Kučera upraví návrh vypořádání a návrh metodiky dle dnešního jednání.**
- 3. Sekretariát Rady zveřejní finalizované vypořádání veřejné konzultace na webových stránkách.**
- 4. Sekretariát Rady rozešle finalizovanou metodiku spolu s návrhem usnesení Výboru pro legislativu a financování k hlasování formou per rollam.**
- 5. Sekretariát Rady svolá v následujících týdnech zvláštní jednání zainteresovaných osob týkající se případových studií.**
- 6. Sekretariát Rady bude od podzimu 2022 vytipovávat resorty a jejich plánované činnosti, na kterých by bylo možné metodiku ověřit.**

Vzhledem k dosažení cíle pracovní skupiny – vytvoření metodiky participace – není další osobní či hybridní jednání pracovní skupiny plánováno. V případě potřeby se bude pracovní skupina vyjadřovat k návrhům formou per rollam.

Ing. F. Kučera, v. r.
Ing. A. Sedláček, v. r.
spolupředsedové Pracovní skupiny k metodice participace
Výboru pro legislativu a financování
Rady vlády pro nestátní neziskové organizace